INTERFAOL USULLAR ORQALI INGLIZ TILINI O‘RGANISHNI KUCHAYTIRISH

Alieva Dilafruz Muxtarovna
Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).
Shodmonova Dilyora QDU talabasi

Annotatsiya: Ingliz tilini o'qitishda interfaol usullar o'quvchilarni jalb qilish va tilni o'zlashtirishni kuchaytirishda samaradorligi uchun katta e'tibor qozondi. Ushbu maqola ingliz tili darslarida interfaol usullarning ahamiyatini o'rganib chiqadi va bu usullarni o'qitish amaliyotiga qanday samarali kiritish bo'yicha keng qamrovli qo'llanma beradi. O'yinlar, simulyatsiyalar, onlayn platformalar va hamkorlikdagi faoliyat kabi interfaol vositalardan foydalangan holda, o'qituvchilar turli xil o'rganish uslublariga mos keladigan va faol ishtirok etishga yordam beradigan dinamik va immersiv o'rganish tajribasini yaratishi mumkin. Ushbu maqola orqali o'qituvchilar interfaol usullarning afzalliklari va ularni ingliz tili sinflarida qo'llash bo'yicha amaliy strategiyalar haqida qimmatli ma'lumotlarga ega bo'lishlari mumkin.

Kalit so'zlar: Ingliz tilini o'qitish, interfaol usullar, tilni o'zlashtirish, talabalarning faolligi, o'qitish strategiyalari

Kirish:

Ingliz tilini o'qitish sohasida interfaol usullardan foydalanish talabalarning faolligini oshirish, faol o'rganishni rivojlantirish va tilni bilish darajasini oshirish qobiliyati tufayli tobora ommalashib bormoqda. Interfaol metodlar o‘quvchilarning o‘quv jarayonida faol ishtirok etishini, ularni real hayot sharoitlarida til ko‘nikmalarini qo‘llashga va kommunikativ kompetentsiyani rivojlantirishga undaydi. Ushbu maqola o‘qituvchilarga ingliz tili darslarida interfaol usullarning ahamiyati haqida har tomonlama tushuncha berish va ushbu usullarni o‘qitish amaliyotiga samarali integratsiya qilish bo‘yicha amaliy ko‘rsatmalar berishga qaratilgan.

Ingliz tilini o‘qitishda interfaol usullarning ahamiyati:

Interfaol usullar o‘quvchilarning ingliz tilini o‘rganishda faolligi va motivatsiyasini oshirishda hal qiluvchi rol o‘ynaydi. Darslarga interfaol vositalar va tadbirlarni kiritish orqali o'qituvchilar o'quvchilarning turli ehtiyojlari va xohishlariga javob beradigan dinamik va rag'batlantiruvchi o'quv muhitini yaratishi mumkin. Interfaol usullar nafaqat o'rganishni zavqlantiradi, balki o'quvchilarga haqiqiy kontekstda gapirish, tinglash, o'qish va yozish kabi muhim til ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi.

Bundan tashqari, interfaol usullar talabalar o'rtasida hamkorlik va muloqotni rag'batlantiradi, sinfda hamjamiyat va o'zaro yordam tuyg'usini rivojlantiradi. Guruhdagi munozaralar, rolli o‘yinlar va hamkorlikdagi loyihalar kabi interfaol tadbirlarda ishtirok etish orqali talabalar o‘zlarining shaxslararo munosabati, madaniy xabardorligi va jamoalarda samarali ishlash qobiliyatini oshirishlari mumkin.

Interfaol usullarni amalga oshirishning amaliy strategiyalari:

1. O‘yinlar va simulyatsiyalar: Darslarni yanada interaktiv va qiziqarli qilish uchun til o‘rganish o‘yinlari va simulyatsiyalarni o‘z ichiga oling. So‘z jumboqlari, til bo‘yicha viktorinalar va rolli o‘yin stsenariylari kabi o‘yinlar lug‘at va grammatika tushunchalarini qiziqarli va interaktiv tarzda mustahkamlashga yordam beradi.

Ingliz tili darslariga o‘yinlar va simulyatsiyalarni qo‘shishda ularni yanada interaktiv va qiziqarli qilish uchun darsning aniq maqsadlari va o‘quvchilarning o‘rganish ehtiyojlarini hisobga olish zarur. Ingliz tilini o‘rgatishda o‘yinlar va simulyatsiyalardan samarali foydalanish bo‘yicha amaliy misollar keltiramiz:

So'zli boshqotirmalar:

- Krossvordlar: Darsda o‘qitiladigan lug‘at yoki mavzularga oid krossvordlar yarating. Talabalar jumboqlarni yechish uchun individual yoki juftlikda ishlashlari mumkin, kontekstdagi so'zlar haqidagi tushunchalarini mustahkamlashlari mumkin.

- So'z qidirish: Kalit so'zlar bilan so'z qidirish faoliyatini rivojlantirish. Talabalar so'zlarni to'r bo'ylab qidirishlari va aylana olishlari mumkin, bu ularga lug'at elementlarini tanib olish va eslab qolishga yordam beradi.

Til bo'yicha viktorinalar:

- Interaktiv viktorina o‘yinlari: Grammatika qoidalari, lug‘at yoki o‘qishni tushunish bo‘yicha interaktiv viktorinalar yaratish uchun Kahoot yoki Quizizz kabi onlayn platformalardan foydalaning. Talabalar o'quv jarayoniga hayajon elementini qo'shib, yakka tartibda yoki jamoalarda raqobatlasha oladilar.

- Xavf uslubidagi o‘yin: Talabalar turli til ko‘nikmalari bo‘yicha bilimlarini raqobatbardosh va qiziqarli formatda sinab ko‘rishlari mumkin bo‘lgan xavf-xatarli viktorina o‘yinini loyihalashtiring.

Rol o'ynash stsenariylari:

- Kundalik vaziyatlar: Restoranda ovqatga buyurtma berish, telefon qo‘ng‘irog‘i qilish yoki yo‘l-yo‘riq so‘rash kabi kundalik vaziyatlar asosida rolli o‘yin stsenariylarini yarating. Bu talabalarga ingliz tilidan real kontekstda foydalanishni mashq qilishga yordam beradi va muloqot qobiliyatlarini oshiradi.

- Muammolarni yechish stsenariylari: Ingliz tilidan foydalangan holda muammoni hal qilish uchun talabalar birgalikda ishlashlari kerak bo'lgan rolli o'yin faoliyatini ishlab chiqing. Bu amaliy muhitda tanqidiy fikrlashni, hamkorlikni va tildan foydalanishni rag'batlantiradi.

Amalga oshirish bo'yicha maslahatlar:

- Maqsadlarni aniq belgilash: Har bir o‘yin yoki simulyatsiya darsning o‘quv maqsadlariga mos kelishiga ishonch hosil qiling va o‘quvchilarga muayyan til ko‘nikmalarini amalda qo‘llash imkonini beradi.

- Variety: Talabalar o‘rtasida turli xil o‘rganish uslublari va afzalliklarini qondirish uchun turli o‘yinlar va simulyatsiyalarni o‘z ichiga oling.

- Fikr-mulohaza: Har bir o‘yin yoki simulyatsiyadan so‘ng o‘quv natijalarini mustahkamlash va har qanday noto‘g‘ri tushunchalar yoki yaxshilanishi kerak bo‘lgan joylarni hal qilish uchun fikr-mulohazalarni taqdim eting.

- Mashg'ulot: Dars davomida o'quvchilarning qiziqishi va motivatsiyasini saqlab qolish uchun o'yinlar va simulyatsiyalarni interaktiv va qiziqarli saqlang.

- Moslashuvchanlik: Optimal ta'lim natijalarini ta'minlash uchun o'quvchilarning javoblari va dars jarayoniga asoslangan o'yinlar va simulyatsiyalarni moslashtirishga tayyor bo'ling.

Ingliz tili darslariga so‘z boshqotirmalari, til viktorinalari va rolli o‘yin stsenariylarini qo‘shish orqali o‘qituvchilar o‘quvchilarga lug‘at va grammatika tushunchalarini qiziqarli va qiziqarli tarzda mustahkamlashga yordam beradigan dinamik va interaktiv o‘quv tajribalarini yaratishi mumkin. Ushbu interfaol tadbirlar nafaqat o'rganishni qiziqarli qiladi, balki faol ishtirok etish va haqiqiy kontekstda samarali til amaliyotini rivojlantirishga yordam beradi.

2. Onlayn platformalar va multimedia resurslari: Talabalar uchun interfaol ta'lim tajribasini yaratish uchun onlayn platformalar va multimedia resurslaridan foydalaning. Kahoot, Quizlet va Duolingo kabi platformalar sinfdan tashqarida til o‘rganishni yaxshilaydigan turli interaktiv mashqlar, viktorinalar va o‘yinlarni taklif etadi.

3. Hamkorlikdagi faoliyat: Guruh loyihalari, juftlik ishlari va tengdoshlarning fikr-mulohazalari orqali talabalar o‘rtasida hamkorlikni rag‘batlantirish. Hamkorlikdagi vazifalar muloqot, jamoada ishlash va muammolarni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi, shu bilan birga talabalarga ingliz tilidan haqiqiy kontekstlarda foydalanish imkoniyatini beradi.

4. Haqiqiy dunyo kontekstlari: Til o‘rganishni talabalar uchun yanada dolzarb va mazmunli qilish uchun darslarga real dunyo kontekstlari va haqiqiy materiallarni integratsiyalash. Talabalarni rolli o'yinlar, bahslar va dolzarb voqealar yoki madaniy mavzular bo'yicha muhokamalar kabi real hayotiy vaziyatlarni taqlid qiluvchi vazifalarga jalb qiling.

Xulosa:

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, interfaol usullar o'quvchilarning faolligini oshirish, faol ishtirokini rag'batlantirish va asosiy til ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam berish orqali ingliz tilini o'rganishni yaxshilashda muhim rol o'ynaydi. Darslarga interfaol vositalar va tadbirlarni qo'shish orqali o'qituvchilar o'quvchilarning turli ehtiyojlari va afzalliklarini qondiradigan dinamik va immersiv o'rganish tajribasini yaratishi mumkin. Ushbu maqolada keltirilgan amaliy strategiyalar orqali o'qituvchilar o'zlarining ingliz tilidagi sinflariga interfaol usullarni samarali integratsiyalashlari va o'quvchilarga ishonchli va malakali ingliz tilida so'zlashuvchi bo'lishlari mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Schilling, Dianne. "10 steps to effective listening." *Forbes, https://www. forbes. com/sites/womensmedia/2012/11/09/10-steps-to-effective-listening* (2012).

2. Muhtarovna, Aliyeva Dilafruz. "MODERN PEDAGOGICAL INNOVATIONS IN TEACHING FOREIGN LANGUAGES FOR DEFECTOLOGISTS." *Euro-Asia Conferences*. Vol. 3. No. 1. 2021

3. Алиева, Дилафруз, and Шавкат Ирматов. "ЗАМОНАВИЙ ЁНДАШУВЛАР АСОСИДА ИНГЛИЗ ТИЛИНИ ЎҚИТИШ МЕХАНИЗМИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШНИНГ ТАРКИБИЙ КОМПОНЕТЛАРИ ВА ПЕДАГОГИКА ОЛИЙ ТАЪЛИМ МУАССАСАЛАРИДА УЛАРНИНГ ЎЗИ ХОСЛИГИ." *Eurasian Journal of Academic Research* 2.6 (2022): 1126-1129.